

§ 138 Möjlighet till begravning i Svenska kyrkan för den som utträtt ur Svenska kyrkan

DAG SANDAHL:

Herr ordförande! Jag tänker inte komma med något särskilt yrkande. Jag är bara rätt uppgiven. Jag lovade familjen att jag ändå skulle skriva en motion i Kyrkomötet. De ska betala 16 000 kronor för att få den anhöriga begravd. Det kan tyckas vara ett underpris för att få en begravning som jag leder, men för egen del tyckte jag det var ett kraftfullt överpris. Jag kan betala folk vad det kostar, 4 000 kronor ungefärligen, och jag kan också göra tjänst alldeles gratis om det gäller.

Att stå i Böda kyrka med en död som är döpt och konfirmerad där och som sedan levt hela sitt kristna liv i Missionskyrkan, medveten om att man på 50-talet skulle utträda och inte vara dubbelansluten, var faktiskt rätt plågsamt. Att jag som präst i samtal med de anhöriga skulle säga att jag från kanslichefen måste meddela att det kostar 16 000 var inte mitt prästlivs gladaste stund. Nu svarar utskottet att dopet inte betyder någonting. Ska man säga att dopet betyder något ska det vara läromässigt och det får det inte vara i den här kyrkan. Det är en pastoral fråga, inte en lärofråga.

Alltså utskottet, jag skattar mitt dop högre än så. Jag är döpt i den här kyrkan, kyrkan tar hand om sina döpta i livet och i döden. Det är det som är själva poängen. I Guds folk tar man hand om sina döda. Det är ordningen från Gamla testamentet och rakt igenom därför att de är delar av gudsfolket, inte därför att de är kunder. Jag tycker det här är *disgusting*, som utlänningar säger.

Jag tänker inte lämna något yrkande. Jag har nu lärt mig två saker om dopet i Svenska kyrkan. En biskopskandidat ska själv tala om att han är döpt och för den som är död spelar det ingen roll om han är döpt eller inte, bara man får pengarna.

MATS JOHANSSON FLYGG:

Ordförande, mina vänner! Det är roligt att höra Dag när han lägger ut texten. I den här situationen befinner vi oss ganska ofta som kyrkoherdar, det vill säga att det finns människor som har gått ur Svenska kyrkan. Jag ser det generöst. Jag menar att vi ska ställa upp, men det är ju så att det fortfarande finns vissa ordningar för det. Oftast är det inte de som har gått över till annat samfund vi begraver utan de som vid sitt utträde ur Svenska kyrkan skriver "ekonomiska skäl" eller säger det till kyrkoherden när ansökan lämnas in. Den här situationen är besvärlig. Jag tycker inte den är rolig, men det är ju så som ordningen ändå är. Jag vet att Dag Sandahl har varit med här i Kyrkomötet under väldigt många år och jag tror att han också står bakom de ordningar som nu finns, även om jag vet att han då och då protesterar lite grand.

Utskottet har tittat på frågan och jag kan dela uppfattningen att om vi döper någon ska vi också ta ett ansvar för att ge undervisning och så vidare. Jag har ingenting emot tanken att vi också ska begrava. Vi kan till och med se det som ett andra dop, om vi nu vill följa den linjen som Dag för fram. Det som är viktigt i dag är ändå att vi ibland också måste gå in och ta ett ansvar för de människor som har tagit avstånd och säger sig inte vilja vara med i Svenska kyrkan. Det händer till och med att jag får försvara den som jag vet inte ville bli begravd enligt kyrkans ordning, när de anhöriga kommer och säger att pappa visst ska begravas. Det har inte blivit så hittills att jag har nekat någon, men det är viktigt att vi för upp det här samtalet. Det är en respekt för de människor som vi möter. Jag tycker att kyrkan har ett övergripande ansvar, det är ingen tvekan om det, men jag tror också att vi måste ha respekt för varje människa som har tagit ställning på något sätt.

I min församling är det så att jag ibland får begäran om utträdesblankett, men samtidigt också om en inträdesblankett. Det kan ju bli bättre tider. Detta är lite grand av nöten som vi ibland av pastoral hänsyn har att jobba med. Frågan tycker jag är viktig och utskottet säger oss att vi ska lyssna på hur människor vill ha det. Jag tror inte vi i Kyrkomötet ska gå in och ändra i kyrkoordningen. Detta är någonting som måste ligga på den pastoral nivån och det är en viktig fråga som jag har all respekt för.

Jag gör som många tidigare gjort från den här pulpeten. Jag ansluter mig till utskottets hemställan om att avslå motionen.

DAG SANDAHL (REPLIK):

Herr ordförande! Jag står upp för dopets ordning som innefattar nådens ordning. Jag står upp för den ordningen att kyrkan tar hand om sina döpta, om de själva vill och om de har levt kyrkans liv, det vill säga har levt ett kristet liv. Jag är kritisk mot överenskommelsen med Waldenströmmarna, men så kritisk är jag inte att jag stänger dem ute som är döpta i den kyrkas dopfunt där kistan står på begravningsdagen. Jag ser det pastoral problemet. Vi enkla hjälppräster sysslar ju inte med kyrkoherdarnas fina frågor, men vi sysslar med människor.

MATS JOHANSSON FLYGG (REPLIK):

Det tror jag också, Dag. Det är inte det som är frågan utan det är att vi ska hitta vägar att lösa den problematik som vi ställs inför. Jag tycker också att vi som kyrka ska kunna ställa upp och döpa och sedan också begrava dem som så begär. Det handlar om att ta hänsyn till människors egen vilja när man går ur. Tack.

DAG SANDAHL (REPLIK):

Herr ordförande! Och i valet mellan plånboken och hjärtat väljer jag hjärtat, men jag vet att det i kyrkosystem slår hårdare när man slår mot plånboken än mot hjärtat.

LEIF NORDLANDER:

Häromdagen pratade jag lite grand om begravningsbyråer. I relation till det här tycker jag att de rekommendationer som Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation, som det numera heter, ger för avgifter vid begravningar är ganska gnidna. Om man skulle ge en nidsbild, som en del försöker ge när det gäller begravningsbyråer, är det minst lika gnidat.

Jag fick den svåra plikten i somras att ha en begravning av en ung man. Han hade gått ur kyrkan, eftersom han skulle överleva på det lilla han hade. Han var döpt och konfirmerad. Han hade en tro och han pratade regelbundet med sin familj om sin tro. En dag orkade han inte leva längre. Det var den gången begravningsbyrån ringde. "Leif, kan vi göra något där? Det finns inte ett nickel i dödsboet." Naturligtvis kostade det heller ingenting, eftersom jag är kyrkoherde och kan besluta det. Men de rekommendationer som finns från Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation tycker jag är skamliga. Därför tycker jag Kyrkomötet eller möjligen Kyrkostyrelsen kunde ge en hint till den här organisationen om att man behöver se över rekommendationerna. Tack.

MATS JOHANSSON FLYGG (REPLIK):

Tillbaka till Nordlander. Det är ju så att de flesta kyrkonämnder och liknande ger sin kyrkoherde möjligheten att, precis som Leif säger, reducera kostnaden om det är så. Jag har den möjligheten, men det är ju ingenting som nu ska lyftas fram i

Kyrkomötet som grund för någon typ av beslut. Detta hör till den pastorala vården. Det finns dödsbon som inte har någonting kvar. Kommunen har sin taxa på ett halvt eller tredjedels prisbasbelopp och så vidare. Vi hittar alltid lösningar, men det är ingenting som vi i Kyrkomötet kan besluta om.

STAFFAN HOLMGREN:

Ordförande! Dag Sandahl tycker ju inte om kamerala personer, men jag dristar mig ändå att yttra mig i det här ärendet. Det är två olika saker här. Den pastorala delen är att kyrkoherden har rätt att avgöra om man ska få en kyrklig begravning även om man har utträtt ur Svenska kyrkan. Där kan man tillämpa den princip som Dag Sandahl tillämpar med dopet och så vidare.

Det är väl ganska självklart att man ska ta sin del av kostnaden för detta. Vilken signal ger vi annars? Man kan få begravning ändå, men då går man ur och så lever man gratis. Vem ska betala Dag Sandahls lön? Det måste väl vi göra som är medlemmar. Det är ganska självklart att man ska betala. Ser man det i ljuset av vad vi andra betalar under ett helt liv är 16 000 kronor oerhört billigt för den begravningen. Att det sedan kan behöva göras undantag i speciella fall om dödsboet har en prekär ekonomisk situation är en helt annan sak, men principen tycker jag är helt rätt. Hur ska vi annars motivera för någon att vara kvar och betala sin avgift till Dag Sandahls lön? Det förstår jag inte.

DAG SANDAHL (REPLIK):

Herr ordförande! Det kan ju vara så att man betalar sin kyrkoavgift därför att man tycker att kyrkan på norra Öland gör bra saker. 4 000 kronor vore rimligt för en begravning. Jag kan gå dit och begrava gratis om det skulle vara så. Jag tror att det kan rymmas lite utanför min arbetsdag. Fast jag tycker inte vi ska blanda in pengarna i första vändan. Kyrkan tar hand om sina döpta, det var min grundsats, men jag yrkar inte bifall till motionen 2010:61. Jag tycker att debatten har lärt oss någonting.

Det är lite farligt med kamrerer, jag tycker det, för de skär så gärna breda remmar ur andras läder. Det var ett problem med sådana, sa min moster.

STAFFAN HOLMGREN (REPLIK):

Ordförande! Vi försöker hjälpa till att finansiera kostnaderna för den omfattande verksamheten vi har. Ser man på en begravning är det prästen, kyrkomusikern och kyrkan som kostar alla pengar. Om var och en bidrar till detta kan vi kanske betala lön till Dag Sandahl även i framtiden. Det handlar om att vi solidariskt måste hjälpas åt. Sedan finns det många olika orsaker till att man går ur Svenska kyrkan, men risken finns att man går ur för att man tycker avgiften är för hög. Då är 4 000 kronor för lite att betala för en begravning som andra betalar för i kanske 50 år.

DAG SANDAHL (REPLIK):

Herr ordförande! Betalar man sin kyrkoavgift, går i kyrkan varje söndag och nyttjar prästen till fyra enskilda samtal har man faktiskt gjort ett klipp, ett rent klipp. En advokat kostar 1 500 kronor i timmen, till prästen går man gratis. En högmässa är i alla fall ett 60–70 timmars deltagande med god underhållning. Man får mycket för pengarna. Problemet just nu är att vi talar pengar och inte dop. Det var det jag var ute efter.

När det gäller missionsförbundare har de säkert bidragit med sina pengar för Guds rikes utbredande, också om det var utanför våra gränser. Jag tror att en

Torsdagen den 28 oktober 2010

Anföranden

generös kyrka får mer pengar än den som ser om sitt hus. Den som vill bevara sitt liv ska mista det, sa någon, vem det nu var.